

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIRMĀ NODAĻA

LIETA ŠKAVRONSKIS pret LATVIJU

(Iesniegums Nr.4207/19)

SPRIEDUMS

STRASBŪRA

2025.gada 10.jūlijs

Šis spriedums ir galīgs, bet tajā var tikt izdarītas redakcionālas izmaiņas.

Lietā Škavronskis pret Latviju,

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Pirmā nodaļa), sanākusi kā Komiteja šādā sastāvā:

Alena Poláčková, priekšsēdētāja,

Artūrs Kučs,

Anna Adamska-Gallant, tiesneši,

un *Liv Tigerstedt*, nodaļas sekretāra vietniece,

Nemot vērā:

iesniegumu (Nr.4207/19), ko 2019.gada 11.janvārī pret Latvijas Republiku Tiesā atbilstoši Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 34.pantam iesniedza Latvijas valstspiederīgais Andrejs Škavronskis (iesniedzējs), kurš ir dzimis 1967.gadā un dzīvo Jūrmalā un kuru pārstāvēja J.Kvjavkovska, Rīgā praktizējoša advokāte;

lēmumu nosūtīt sūdzību par Konvencijas 5.panta 4.punkta iespējamu pārkāpumu saistībā ar atteikumu iepazīties ar dokumentiem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu iesniedzējam, Latvijas valdībai (Valdība), kuru pārstāvēja tās pārstāve K.Līce un vēlāk E.L.Vītola, un iesniegumu pārējā daļā atzīt par nepieņemamu izskatīšanai pēc būtības;

pušu apsvērumus;

lēmumu noraidīt Valdības iebildumu par lietas nodošanu izskatīšanai Komitejā;

Apspriedusies slēgtā tiesas sēdē 2025.gada 19.jūnijā,

Pasludina šādu spriedumu, kas pieņemts minētajā datumā:

LIETAS BŪTĪBA

1. Lietas pamatā ir jautājums par atteikumu atļaut iepazīties ar materiāliem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu iesniedzējam, un līdz ar to nespēju efektīvi apstrīdēt pirmstiesas apcietinājuma tiesiskumu.

2. 2018.gada 7.maijā Valsts policijas Organizētās noziedzības apkarošanas pārvalde ierosināja kriminālprocesu (lieta Nr.11815001618) saistībā ar iespējamu sutenerismu un naudas atmazgāšanu organizētā grupā.

3. 2018.gada 4.oktobrī plkst.2.50 no rīta, pēc tam, kad bija veikta kratīšana viņa dzīvesvietā un automašīnā iesniedzēju saistībā ar šo kriminālprocesu aizturēja. Vēlāk tajā pašā dienā viņu ievietoja slimnīcā, kur viņš saņēma neatliekamo medicīnisko palīdzību.

4. Tajā pašā dienā iesniedzēja aizstāvis rakstveidā pirms tiesas sēdes par apcietinājuma piemērošanu lūdza izmeklētāju izsniegt lietas materiālus, uz kuriem pamatojās lēmums par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Šo lūgumu ar 2018.gada 11.oktobra lēmumu noraidīja, jo to nebija iespējams izpildīt tāpēc, ka izmeklētājs bija saņēmis šo lūgumu tikai 2018.gada 8.oktobrī.

5. 2018.gada 5.oktobrī izmeklētājs iesniedzējam izsniedza lēmumu par viņa atzīšanu par aizdomās turēto un pieteikumu, kas adresēts Rīgas rajona tiesas izmeklēšanas tiesnesim, lūdzot iesniedzējam piemērot apcietinājumu. Iesniedzējs šos dokumentus atteicās parakstīt.

6. Tajā pašā dienā izmeklēšanas tiesnesis iesniedzēja prombūtnē noturēja tiesas sēdī par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu. Krimināllietas materiāli, kas bija pieejami iesniedzējam un viņa aizstāvim šajā stadijā, bija: lēmums par iesniedzēja atzīšanu par aizdomās turēto; aizturēšanas protokols; ierosinājums par apcietinājuma piemērošanu; divi lēmumi, atļaujot kratīšanu; kratīšanas protokoli. Tiesas sēdes laikā iesniedzēja aizstāvis argumentēja, ka, liegums viņam iepazīties ar lietas materiāliem, kas pamato apcietinājuma piemērošanu, ir balstīts uz un radīja būtisku aizstāvības tiesību pārkāpumu.

7. Ar 2018.gada 5.oktobra lēmumu izmeklēšanas tiesnesis nolēma iesniedzējam piemērot pirmstiesas apcietinājumu. Lēmumā bija iekļauta vispārīga atsauce uz lietas materiāliem kā tādiem, kas rada pamatotas aizdomas, ka iesniedzējs varētu būt izdarījis noziedzīgus nodarījumus, par kuriem viņš tika turēts aizdomās. Izmeklēšanas tiesnesis turpmāk pamatoja, ka bija risks, ka iesniedzējs varētu mēģināt ietekmēt kriminālprocesa gaitu, uz ko norādīja “krimināllietas materiāli, tostarp informācija, kas iegūta speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā”.

8. 2018.gada 9.oktobrī iesniedzēja aizstāvis Rīgas apgabaltiesā pārsūdzēja lēmumu piemērot apcietinājumu. Viņš, cita starpā atsaucās uz to, ka viņam nebija nodrošināta pieeja lietas materiāliem, kas pamatoja apcietinājuma piemērošanu.

9. Rīgas apgabaltiesas tiesas sēdē, kas notika 2018.gada 25.oktobrī, izmeklētājs noraidīja aizstāvja lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem, atļaujot iepazīties tikai ar izrakstu par iesniedzēja iepriekšējo sodāmību par līdzīgu noziedzīgu nodarījumu no Sodu reģistra.

10. Ar 2018.gada 25.oktobra lēmumu Rīgas apgabaltiesa pārsūdzību noraidīja un atstāja spēkā sākotnējo lēmumu. Tiesnesis, atsaucās uz pamatotām aizdomām, ko apliecināja krimināllietas materiāli, kas iegūti pēc speciālajām izmeklēšanas darbībām, un liecības no lieciniekiem un citiem aizdomās turētajiem. Attiecībā uz pieeju lietas materiāliem tiesnesis pamatoja:

“... Šo lietas materiālu izsniegšana kavētu kriminālprocesa mērķu sasniegšanu. Šie materiāli attiecas uz speciālām izmeklēšanas darbībām, kas īstenotas ilgākā laika periodā, kā arī uz liecinieku, kas jau nopratināti, liecībām, kuru saturu [iesniedzējam] atklāt nedrīkst.”

11. Šis lēmums nebija pārsūdzams.

12. Iesniedzējs, atsaucoties uz Konvencijas 5.panta 4.punktu, sūdzas, ka pirmstiesas apcietinājuma piemērošanas process neatbilda pušu līdztiesības principam, jo viņam bija liegtas tiesības iepazīties ar dokumentiem, kas bija būtiski, lai viņš apstrīdētu nacionālo institūciju secinājumus, proti,

pierādījumiem, uz ko tās atsaucās, lai izvērtētu nepieciešamību piemērot apcietinājumu.

PIEMĒROJAMAIS NACIONĀLAIS REGULĒJUMS

13. Kriminālprocesa likuma 60.²panta trešās daļas 1.punkts, kāds tas bija spēkā šīs lietas laikā, noteica, ka aizturētajiem, aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem, kam piemēro ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ir tiesības iepazīties ar tiem lietas materiāliem, kas pamato ierosinājumu piemērot ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ciktāl šāda piekļuve neapdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses un netraucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu.

14. Atbilstoši 375.panta pirmajai daļai kriminālprocesa laikā krimināllietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums. Tikai amatpersonas, kuras veic kriminālprocesi, drīkst ar tiem iepazīties, kā arī personas, kurām minētās amatpersonas attiecīgos materiālus uzrāda šajā likumā paredzētajā kārtībā.

TIESAS VĒRTĒJUMS

IESPĒJAMAIS KONVENCIJAS 5.PANTA 4.PUNKTA PĀRKĀPUMS

15. Tiesa atzīmē, ka šī sūdzība nav nedz acīmredzami nepamatota Konvencijas 35.panta 3.punkta (a) apakšpunkta izpratnē, nedz noraidāma citu iemeslu dēļ. Tādēļ tā jāatzīst par pieņemamu.

16. Konvencijas 5.panta 4.punktu Tiesa konsekventi interpretē tādējādi, ka tas paredz noteiktas minimālās procesuālās garantijas apcietinātai personai, kamēr tiesa izskata jautājumu par preventīva apcietinājuma piemērošanu, pagarināšanu vai atcelšanu (skatīt *Khodorkovskiy pret Krieviju*, iesniegums Nr.5829/04, 219.rindkopa, 2011.gada 31.maijs).

17. Tiesa atgādina, ka, ņemot vērā būtisko ietekmi, ko brīvības atņemšana rada skartās personas pamattiesībām, procesam, ko īsteno atbilstoši Konvencijas 5.panta 4.punktam, principā maksimālā iespējamajā apjomā, ko pieļauj aktīva izmeklēšana, jānodrošina pamata taisnīgas tiesas, ko aizsargā Konvencijas 6.pants, garantijas (skatīt, *inter alia*, *Schöps pret Vāciju*, iesniegums Nr.25116/94, 44.rindkopa, ECHR 2001-I; *Garcia Alva pret Vāciju*, iesniegums Nr.23541/94, 39.rindkopa, 2001.gada 13.februāris; un *Albrechtas pret Lietuvu*, iesniegums Nr.1886/06, 73.rindkopa, 2016.gada 19.janvāris).

18. Pušu līdztiesība nav nodrošināta, ja juridiskās palīdzības sniedzējam ir liegta piekļuve tādiem dokumentiem lietas materiālos, kas ir būtiski, lai efektīvi apstrīdētu tā klienta apcietinājuma tiesiskumu (skatīt *Lamy pret Beļģiju*, 1989.gada 30.marts, 29.rindkopa, A. sērija Nr.151; *Nikolova pret Bulgāriju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.31195/96, 58.rindkopa, ECHR 1999-

II; un *Piruzyan pret Armēniju*, iesniegums Nr.33376/07, 116.rindkopa, 2012.gada 26.jūnijs).

19. Valdība uzturēja argumentu, ka normatīvais regulējums, kas piemērojams iesniedzēja sūdzībām, ir ietverts Kriminālprocesa likuma 60.²pantā (skatīt 13.rindkopu iepriekš) un ierobežojums aizstāvībai iepazīties ar krimināllietas materiāliem pats par sevi nav pretrunā Konvencijas standartiem, ja ir nodrošināts pienācīgs līdzsvars starp izmeklēšanas interesēm un aizstāvības tiesībām. Valdības ieskatā, līdzsvarošana, ko bija veikušas nacionālās institūcijas, šajā lietā pilnībā atbilda Konvencijas 5.panta 4.punkta prasībām.

20. Iesniedzējs nepiekrita un argumentēja, ka pušu līdztiesība nebija nodrošināta, jo viņam un viņa aizstāvim bija liegta iepazīšanās ar krimināllietas materiāliem, kas bija būtiski, lai efektīvi apstrīdētu apcietinājuma tiesiskumu. Viņš norādīja, ka viņam bija liegta iepazīšanās ar jebkādiem dokumentiem vai pierādījumiem, kas pamatoja ierosinājumu piemērot apcietinājumu, un nacionālo institūciju lēmumi esot bijuši pamatoti tikai ar vispārīgām atsaucēm uz normatīvo ietvaru un neidentificētiem lietas materiāliem.

21. Tiesa atzīmē, ka pirms tiesas sēdes, kurā izmeklēšanas tiesnesis skatīja jautājumu par apcietinājuma piemērošanu, izmeklētājs nebija saņēmis un atbildējis uz iesniedzēja lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem (skatīt 4.rindkopu iepriekš). Tāpat Tiesa atzīmē, ka izmeklēšanas tiesneša noturētās tiesas sēdes laikā iesniedzēja aizstāvis norādīja, ka viņam nebija dota iespēja iepazīties ar krimināllietas materiāliem, un argumentēja, ka tas ir būtisks pārkāpums. Tomēr izmeklēšanas tiesnesis jautājumu par pieeju lietas materiāliem savā lēmumā par apcietinājuma piemērošanu pēc būtības neskatīja. Turklāt Rīgas apgabaltiesas sēdes laikā izmeklētājs mutvārdos noraidīja iesniedzēja aizstāvja lūgumu iepazīties ar lietas materiāliem un jo īpaši ar pierādījumiem, kas pamatoja pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu (skatīt 9.rindkopu iepriekš). Izmeklēšanas tiesnesis un Rīgas apgabaltiesa nonāca pie saviem secinājumiem, ka ir pamats uzskatīt, ka iesniedzējs varētu būt izdarījis noziedzīgos nodarījumus, pamatojoties uz tiem pašiem lietas materiāliem, tieši atsaucoties uz lietas materiāliem, kas nebija izsniegti aizstāvībai (skatīt 7. un 10.rindkopu iepriekš).

22. Tiesa secina, ka lietas materiāliem bija noteicoša loma, izmeklēšanas tiesnesim un Rīgas apgabaltiesai pieņemot lēmumu iesniedzējam piemērot apcietinājumu. Tomēr, kamēr izmeklētājam, izmeklēšanas tiesnesim un Rīgas apgabaltiesai bija zināmi lietas materiāli, šajā procesa stadijā to saturs nebija izsniegts iesniedzējam vai viņa aizstāvim. Līdz ar to nedz iesniedzējs, nedz viņa aizstāvis varēja adekvāti apstrīdēt nacionālo institūciju secinājumus un jo īpaši pierādījumus, uz kuriem tās pamatojās.

23. Tiesa atzīmē, ka iesniedzēju vispārīgi informēja par iemesliem, kādēļ viņu turēja aizdomās. Pirms 2018.gada 5.oktobra tiesas sēdes viņam izsniedza izmeklētāja ierosinājumu pirmstiesas apcietinājuma piemērošanai. Izvērtējot

šo dokumentu, Tiesa pieņem, ka tas sniedza vispārīgu aprakstu par to, kā noziedzīgie nodarījumi iespējams izdarīti. Tomēr, Tiesas ieskatā, iesniedzējam bija teju neiespējami apstrīdēt šāda apraksta pamatotību bez informācijas par pierādījumiem, uz kā tas bija pamatots.

24. Tiesa atzīst nepieciešamību izmeklēšanu organizēt efektīvi, kas var pieprasīt noteiktu daļu informācijas, kas iegūta procesa gaitā, turēt slepenu, lai novērstu aizdomās turēto iespējamu pierādījumu ietekmēšanu vai pretdarbošanos taisnīguma sasniegšanai. Tomēr šo leģitīmo mērķi nedrīkst sasniegt uz būtisku aizstāvības tiesību ierobežošanas rēķina. Tādēļ informācijai, kas ir būtiska apcietinājuma tiesiskuma vērtēšanā, jābūt pieejamai pienācīgā apjomā arī aizdomās turētā advokātam (skatīt *Mīkelsons pret Latviju*, iesniegums Nr.46413/10, 80.rindkopa, 2015.gada 3.novembris; *Mooren pret Vāciju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.11364/03, 124.rindkopa, 2009.gada 9.jūlijs; un *Emilian-George Igna pret Rumāniju*, iesniegums Nr.21249/05, 27.rindkopa, 2013.gada 26.novembris).

25. Šādos apstākļos un ņemot vērā izmeklēšanas tiesneša un Rīgas apgabaltiesas īpašo uzmanību, kas pievērsta konkrētiem lietas materiāliem, ko iesniedzējs nevarēja efektīvi apstrīdēt, jo šī informācija viņam vai viņa aizstāvim nebija nodota, nevar uzskatīt, ka pušu līdztiesības princips būtu ievērots. Tādējādi process pie izmeklēšanas tiesneša un Rīgas apgabaltiesā neatbilda Konvencijas 5.panta 4.punktā noteiktajām garantijām (skatīt *Lamy*, 29.rindkopa, un *Garcia Alva*, 40.-43.rindkopa, abi citēti iepriekš).

26. Līdz ar to ir noticis Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpums.

KONVENCIJAS 41.PANTA PIEMĒROŠANA

27. Iesniedzējs lūdza viņam piešķirt kompensāciju par nemantisko kaitējumu 8 000 eiro (EUR) apmērā.

28. Valdība uzskatīja, ka pārkāpuma konstatēšana pati par sevi būtu pietiekama taisnīga atlīdzība.

29. Tiesa uzskata, ka nav iespējams noteikt un līdz ar to tā nevar spekulēt, vai izmeklēšanas tiesnesis būtu piemērojis iesniedzējam pirmstiesas apcietinājumu, ja nebūtu noticis 5.panta 4.punkta pārkāpums. Attiecībā uz pārdzīvojumiem, ko iesniedzējs bija cietis saistībā ar nepietiekamām procesuālām garantijām, lemjot par apcietinājuma piemērošanu, Tiesa secina, ka šīs lietas apstākļos pārkāpuma konstatēšana ir pietiekama (skatīt *Albrechtas*, 89.rindkopa, un *Garcia Alva*, 47.rindkopa, abi citēti iepriekš).

30. Iesniedzējs nelūdza atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Līdz ar to Tiesa uzskata, ka šajā saistībā nav nepieciešams iesniedzējam piešķirt kādas summas.

ŠO IEMESLU DĒĻ TIESA VIENBALSĪGI

1. *Atzīst* iesniegumu par pieņemamu;

SPRIEDUMS LIETĀ “ŠKAVRONSKIS pret LATVIJU”

2. *Nolemj*, ka ir noticis Konvencijas 5.panta 4.punkta pārkāpums;
3. *Nolemj*, ka pārkāpuma konstatēšana pati par sevi ir pietiekama taisnīga atlīdzība par jebkuru nemantisko kaitējumu, ko iesniedzējs varētu būt cietis;
4. *Noraida* iesniedzēja taisnīgas atlīdzības prasību.

Sagatavots angļu valodā un atbilstoši Tiesas reglamenta 77.punkta 2. un 3.apakšpunktam rakstveidā paziņots 2025.gada 10.jūlijā.

Liv Tigerstedt
nodaļas sekretāra vietniece

Alena Poláčková
priekšsēdētāja